METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁÐÐEHUS

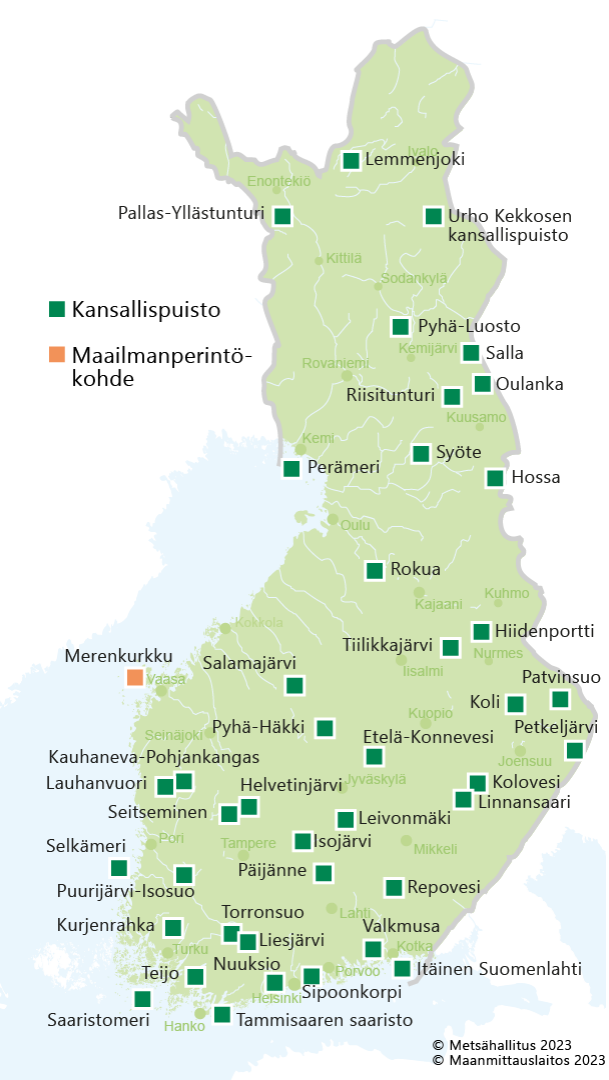
Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024 sekä JTS 2024-2027

Metsähallituksen lausunto

Ympäristövaliokunnalle 13.10.2022

Henrik Jansson, luontopalvelujohtaja
p. 0400 328 759

Kuva: Harri Tarvainen

© Metsähallitus 2023
© Maanmittauslaitos 2023

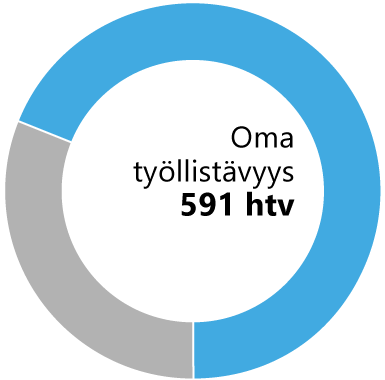
Luonnonsuojelualueverkoston hoitaja luonnon ja ihmisten hyväksi

- **41 kansallispuistoa**, yli 1 miljoona hehtaaria. Hoidossa koko Suomen luonnonsuojelualueverkosto, hoidettavia alueita on taseessa 4,5 miljoonaa ha.
- Kansallispuistojen **käyntimäärät** jatkavat pitkän aikavälin kasvuaan.
- Luontopalvelut on **Helmi-elinympäristöohjelman** merkittävin toteuttaja Suomen luonnon hoitajana olemassa olevilla suojelualueilla.
- **Digipalveluja ja -järjestelmiä** kehitetään merkittävästi: asiakaspalvelu, tiedon taso mm. luontoa koskevaan päätöksentekoon ja kustannustehokkuus paranevat.
    - Hyödyt myös Metsähallituksen ulkopuolelle

Yhteiskunnallista hyvinvointia luonnosta

Esimerkkejä Metsähallituksen Luontopalvelujen taloudellisesta vaikuttavuudesta vuonna 2022

855 htv Luontopalvelujen perus- ja erillisrahoituksen tuottamia työllisyysvaikutuksia vuonna 2022.

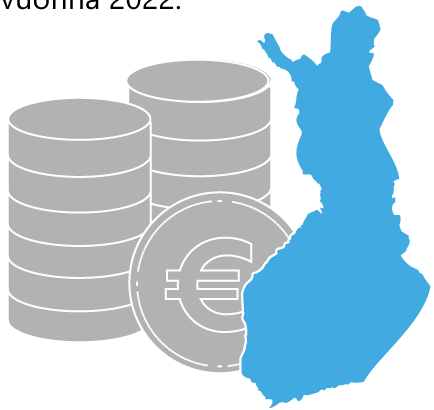
Ostopalvelujen tuottamat työllisyys-vaikutukset **264 htv**

740 milj. €
koettuja kansanterveydellisiä vaikutuksia vuonna 2022.

Yhden käynnin terveys- ja hyvinvointivaikutusten arvon on arvioitu olevan keskimäärin **100 €**.

390 milj. €
kävijöiden rahankäytön vaikutukset luontokohteiden lähiseudulle vuonna 2022.

N. **1 000** matkailun kumppaniyritystä ympäri Suomen.

HYÖTYJÄ 1/5

Suomalaiselle luonnolle ja sen myötä yrittäjille

Luontopalveluiden luonnonhoito ja ennallistaminen on ristiriidatonta ja luo paikallisia hyötyjä.

- Suomen ainutlaatuista luontoa on vain Suomessa
- Helmi-ohjelman kustannustehokas toteutus
- Ennallistamis- ja luonnonhoitotyöt suojelualueilla varmistavat tehdyn investoinnin eli luonnonsuojelualueen hankinnan hyödyn
- Monet paikalliset yritykset matkailusta urakoitsijoihin saavat työtä ja maatalousyrittäjät laidunalueita eläimilleen

Kuva: Ilkka Immonen

HYÖTYJÄ 2/5

Ilmastotavoitteiden saavuttamiselle

Suojelualueverkosto on hiilinielu- ja hiilivarasto, jota hoitamalla tuetaan Suomen ilmastotavoitteita kustannustehokkaasti.

- Olemassa oleva suojelualueverkosto auttaa ilmastonmuutoksen torjunnassa ja siihen sopeutumisessa.
- Ennallistaminen ja luonnonhoito lisäävät pitkällä aikavälillä tätä vaikutusta.
- Suojelualueiden hoito yhdistää ilmastotavoitteet sekä luonnon monimuotoisuuden tavoitteet
- Tiedolla johtamisen avulla tehdään vaikuttavimmat ja kustannustehokkaimmat päätökset

Kuva: Hanna Aho

HYÖTYJÄ 3/5

Lapsille, terveydelle ja hyvinvoinnille

Luontopalvelut tavoittaa suurimman osan suomalaisia, niin aikuisia kuin nuoria. Merkittävä rooli lasten hyvinvoinnissa: Suomen luonnon arvon ymmärtäminen, fyysinen ja psyykkinen terveys.

- Kävijöistä 86 % kokee melko tai erittäin paljon terveys- ja hyvinvointivaikutuksia
- Luonnossa liikkuminen on edullisin tapa saada suomalaiset liikkumaan
- Kansallispuistojen reitit ja rakenteet ovat yhä enemmän esteettömiä: suuri merkitys lapsiperheille ja ikääntyvälle väestölle

Kuva: Harri Tarvainen

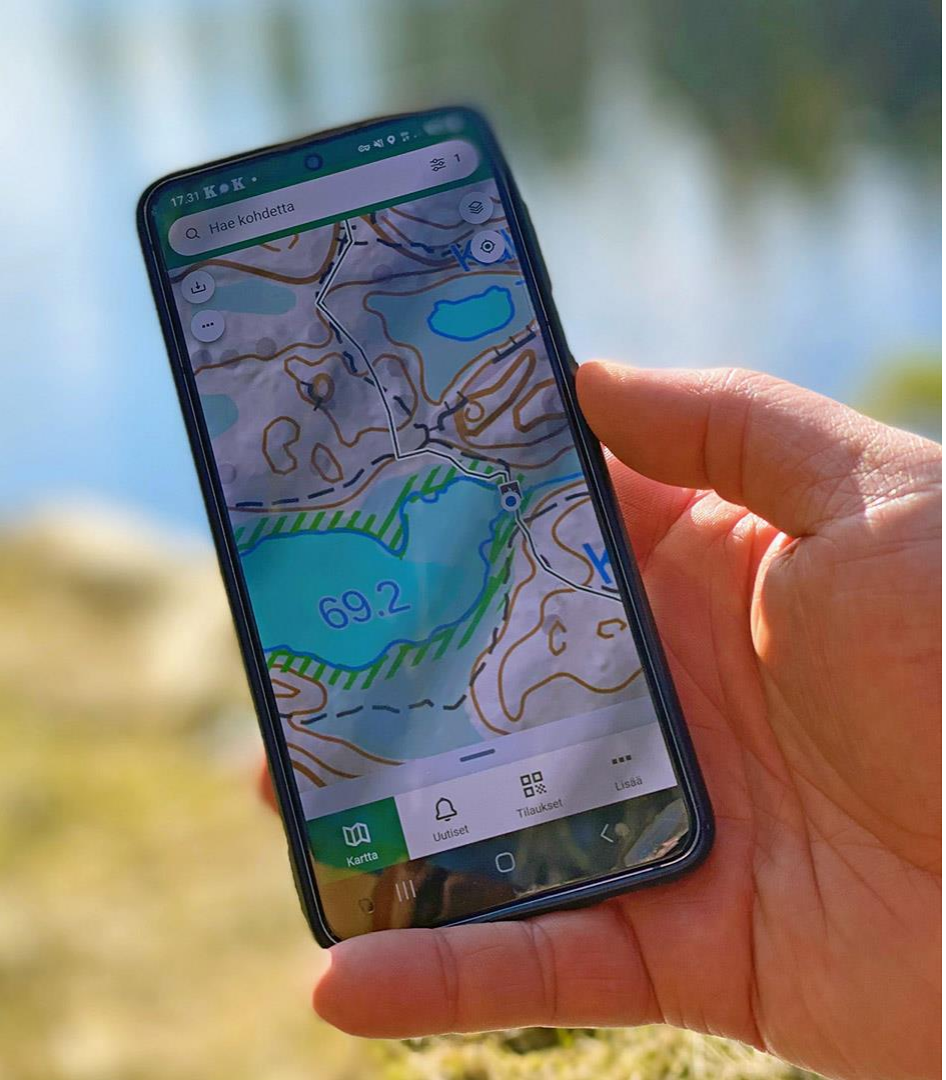
HYÖTYJÄ 4/5

Luontomatkailulle, taloudelle, työllisyydelle ja Suomi-brändille

Mahdollistamme matkailua yhteistyössä yli 1 000 yrityksen kanssa kautta maan.

- Kansallispuistot = Suomi-brändiä vahvistava voimavara, kotimaan ja kv-matkailun tukijalka
- Kansallispuistoissa 3,55 milj. käyntiä v. 2022
- Kansallispuistojen kävijöiden rahankäytön vaikutus lähialueille oli 275 milj. euroa vuonna 2022 ja tämän työllistävä vaikutus 2 166 henkilötyövuotta (ei sisällä Metsähallituksen henkilöstöä).
- Kaikkien kohteiden kävijöiden rahankäytön vaikutus 392 milj. euroa

Kuva: Katri Lehtola

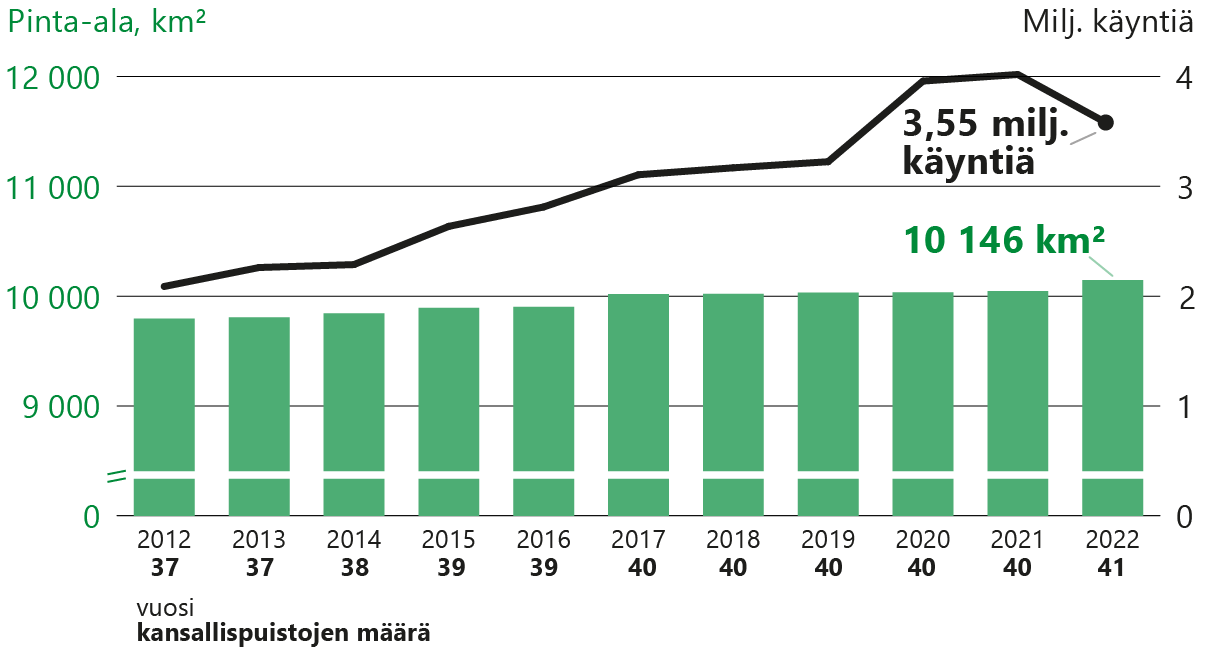
HYÖTYJÄ 5/5

Tuottavuudelle digitalisaation keinoin

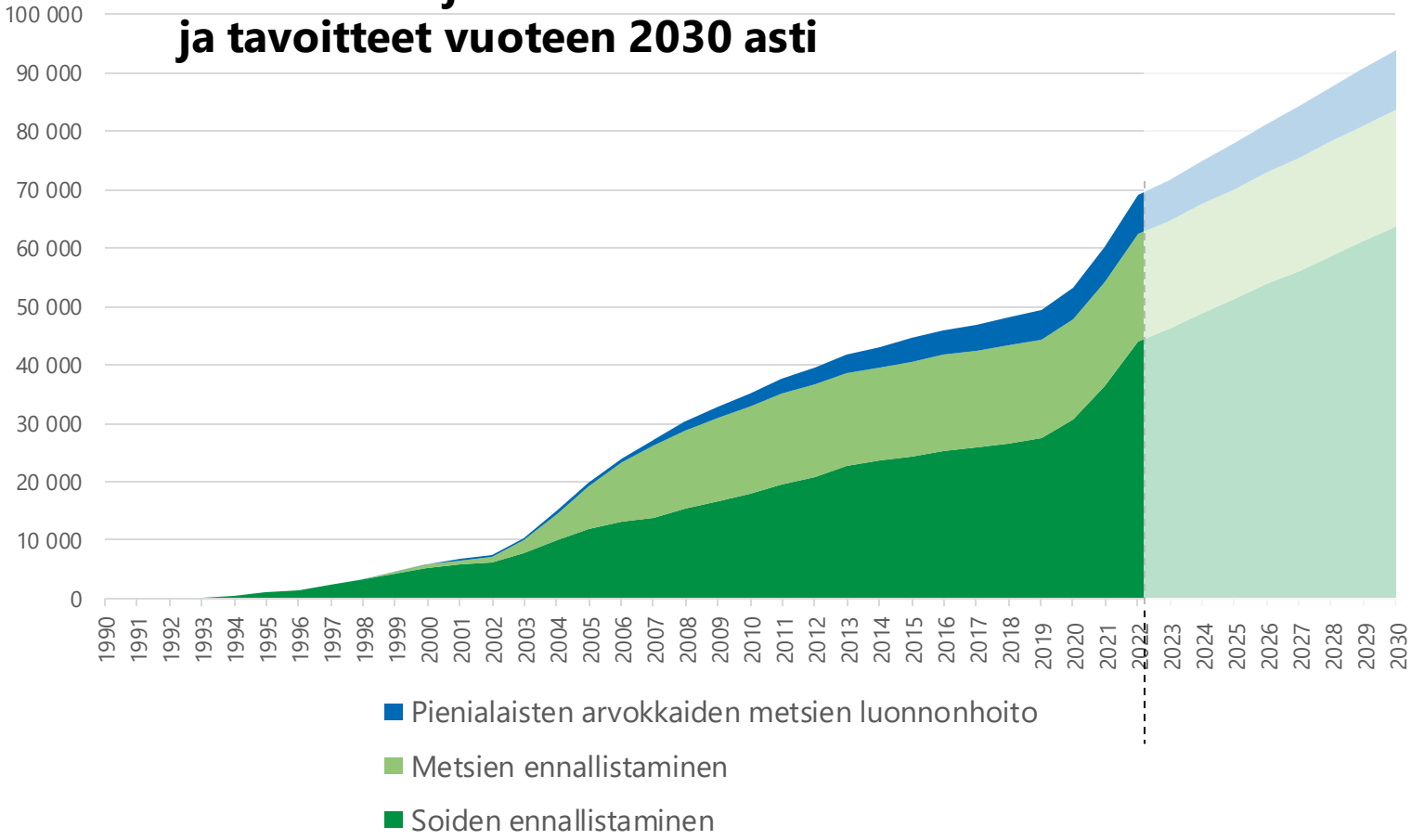
- **Tuotamme edelläkävijöinä asiakaslähtöisiä digipalveluja suomalaisille luonnossa liikkujille sekä dataa, joka palvelee eduskuntaa, ministeriöitä, ympäristöhallintoa ja jatkossa myös yritystoimintaa.**
- Toimintamme ytimessä on arvon tuotto ja jatkuva toiminnan parantaminen
- Toimintamme on läpinäkyvää ja tuottaa laadukasta dataa kaikille tarvitsijoille
- Tarjoamme käyttäjälähtöiset digitaaliset palvelut sujuvan ja tehokkaan asiakaspalvelun tueksi

Kuva: Minja Vitikka

Kansallispuistojen ja käyntimäärien kehitys 2012–2022

Luontopalvelujen ennallistamisen ja luonnonhoidon toteuma suojelualueilla 1990-2022 ja tavoitteet vuoteen 2030 asti

Huomioita hallituksen TAE 2024 ja JTS 2024-2027
Momentti 35.10.52 (YM)

1

- Hallitusohjelmassa korostetaan tuottavuuden parantamista kaikilla hallinnon aloilla. **Luontopalvelut on voimakkaasti uudistamassa toimintaansa**. Monipuolinen uudistusohjelma pitää sisällään talouden sopeuttamisen keinoja, rakenteellisia uudistuksia, johtamisen ja työskentelytapojen kehittämistä sekä digitaalisuuden ja tiedolla johtamisen vahvistamista.
- Hallituksen tavoitteena on, että Suomi vastaa luontopolitiikallaan kansainvälisiin sitoumuksiin ja tavoittelee luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämistä. Luontopalveluille talousarvioesityksessä osoitettu **4 miljoonan euron lisärahoitus mahdollistaa Helmi-ohjelman jatkamisen**. Suojelualueiden osalta tavoitteisiin pääseminen **edellyttää kuitenkin 10 miljoonan euron vuosittaista lisärahoitusta** (JTS 2024-2027).
- Luontopalvelut on sitoutunut hallitusohjelman tavoitteeseen pitää huolta nykyisistä 41 kansallispuistosta ja muista retkeilykohteista. Kansallispuistojen kävijämäärän jatkuva nousu, luontomatkailijoiden kasvavat odotukset ja tarpeet, hoidon kustannusten nousu sekä kansallisen luonnon virkistyskäytön strategian 2030 tavoitteiden toteuttaminen synnyttävät lisäkustannuksia, joiden takia **olemme esittäneet (JTS 2024-2027) pysyvää 5 miljoonan vuosittaista tasokorotusta**.

Hyvä kehitys halutaan säilyttää

2

Metsähallitus ehdottaa (JTS 2024-2027):

- Pysyvä tasokorotus niin että **YM:n hallinnonalalta** tuleva perusrahoitus (on noin 45 milj. euroa/vuosi. (Alustava kehys sovittu 42,2 milj. euroa/vuosi)
- Korotustarve tulee virkistys- ja matkailupalvelujen kestävän tason ja asiakasturvallisuuden varmistamisesta, kohonneista hoidon kustannuksista, esteettömien palvelujen lisäämisestä sekä palveluinfran ja digitaalisten palvelujen ajanmukaistamisesta. Näin estetään myös uuden korjausvelan muodostuminen.
- Kehittämiskohteina lisäksi
  - *Helmi-ohjelman rahoitus 10 milj. euroa/vuosi: luonnon monimuotoisuuden turvaaminen suojelualueilla ennallistamis- ja luonnonhoitotöin*
  - *0,9 milj. euroa: lisärahoitus digikokonaisuuden kehittämiseen*

Kuva: Jari Salonen / Pallastunturit Särkitunturilta nähtynä